

Strategie Komise proti podvodům

Informační podklad ke sdělení Strategie Komise proti podvodům: další opatření na ochranu rozpočtu EU

Podklad k dokumentu Rady č. 8978/19
červen 2019
zpracoval: Josef Palán

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 3
- Stanovisko vlády ČR: 5
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 5
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 5

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Strategie Komise proti podvodům Zpracoval: Palán, J. Číslo: Podklad k dokumentu č. 8978/19 Datum: červen 2019	Typ řady: interní První vydání řady: říjen 2004 Frekvence vydání řady: nepravidelná Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova: Rozpočet EU; podvody; ochrana	Jazyk: CZ Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

SDĚLENÍ

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Účetnímu dvoru - Strategie Komise proti podvodům: další opatření na ochranu rozpočtu EU
KOM(2019) 196 v konečném znění, kód Rady 8978/19

- **Právní základ:**

Dokument informační povahy.

- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**

3. 5. 2019

- **Procedura:**

Není projednáváno legislativním postupem, jedná se o dokument nelegislativní povahy, který nepodléhá schválení v Radě a Evropském parlamentu. Procedura je ukončena jeho přijetím a předložením těmto institucím.

- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**

Datované dnem 29. května 2019, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 4. června 2019 prostřednictvím systému ISAP.

- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**

Hodnocení z hlediska principu subsidiarity se neuplatní, jedná se o dokument informační povahy.

- **Odůvodnění a předmět:**

Komise dne 29. dubna 2019 předložila sdělení **Strategie Komise proti podvodům (CAFS): další opatření na ochranu rozpočtu EU**, ve kterém aktualizuje CAFS z roku 2011 na základě jejího vyhodnocení a s ohledem na poslední vývoj (např. nové režimy financování, tendence v oblasti podvodů nebo rozvoj informačních technologií) a zohledňuje opatření přijatá od roku 2011 za účelem zlepšení boje proti podvodům.

Cílem aktualizované strategie je zejména vybavit Komisi větší analytickou kapacitou pro prevenci a odhalování podvodů a vytvořit centralizovanější systém dohledu nad jejími opatřeními pro boj proti podvodům a zlepšit spolupráci Komise a ostatních subjektů EU s Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a Úřadem evropského veřejného žalobce (EPPO) a dále zlepšit pracovní postupy v oblasti boje proti podvodům.

- **Obsah a dopad:**

V roce 2011 přijala Komise svou strategii proti podvodům (CAFS), ve které si stanovila tři priority: i) začlenění ustanovení proti podvodům do návrhů Komise týkajících se výdajových programů ve víceletém finančním rámci (VFR) na období 2014–2020; ii) provádění strategií proti podvodům na úrovni útvarů a iii) revizi směrnic o zadávání veřejných zakázek. CAFS stanoví pro útvary Komise a její výkonné agentury závazný postup v boji proti podvodům a korupci poškozujícím nebo ohrožujícím finanční zájmy EU.

Koncem dubna 2019 předložila Komise sdělení, kterým aktualizuje svou strategii proti podvodům z roku 2011. Zohledňuje opatření přijatá od roku 2011 za účelem zlepšení boje proti podvodům, zejména směrnici o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím nebo

ohrožujícím finanční zájmy Unie (směrnice PIF)¹ a nařízení o zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO)², prostřednictvím posílené spolupráce, do níž se zatím zapojilo 22 členských států. Jakmile bude úřad EPPO funkční (v roce 2021), bude efektivněji stíhat trestné činy, které poškozují finanční zájmy EU. Do rámce pro integrovanou politiku trestního a správního vyšetřování je zahrnut také návrh změn nařízení o Evropském úřadu pro boj proti podvodům (OLAF)³. Navrhované změny umožní úřadu OLAF úzce spolupracovat s úřadem EPPO a zefektivnit svá vlastní vyšetřování.

Komise ve spolupráci s výkonnými agenturami provedla posouzení rizika podvodů a došla k závěru, že dvěma nejslabšími místy jsou: i) nedostatečná analýza údajů o podvodech, která Komisi neumožňuje utvořit si o podvodech plnou představu a ii) určité nedostatky v dohledu Komise nad řízením rizika podvodů na úrovni jednotlivých odborů Komise. Na tyto nedostatky upozornila ve svých doporučeních i zvláštní zpráva Evropského účetního dvora (EÚD) „Boj proti podvodům ve výdajích prostředků EU: je nutné přijmout opatření“.⁴

Aktualizovaná strategie (CAFS 2019) vybavuje Komisi větší analytickou kapacitou pro prevenci a odhalování podvodů a vytváří centralizovanější systém dohledu nad jejími opatřeními pro boj proti podvodům. Doprovodný akční plán určený útvarům Komise a jejím výkonným agenturám se zaměřuje na zlepšení všech stránek spolupráce a pracovních postupů v oblasti boje proti podvodům (například spolupráce Komise a ostatních subjektů EU s úřadem OLAF a se vznikajícím Úřadem evropského veřejného žalobce). V akčním plánu se dále počítá s pokračováním činností zahájených v rámci CAFS 2011, především pokud jde o zajišťování řádného průběhu zadávání veřejných zakázek a podporu mezinárodní spolupráce.

Komise uvádí, že pro účely aktualizované strategie a doprovodného akčního plánu zpřísní své interní monitorovací systémy a vypracuje ukazatele, které by ve vztahu k opatřením v oblasti boje proti podvodům zajistily lepší měřitelnost. To Komise zapracuje do výroční zprávy o ochraně finančních zájmů EU (zpráva PIF), v níž pravidelně podává informace o provádění této strategie.

Aktualizovaná strategie CAFS 2019 se zaměřuje na ochranu finančních zájmů EU před podvody, korupcí a jinými záměrnými nesrovnalostmi a před rizikem závažného protiprávního jednání v orgánech a institucích EU. Zahrnuje:

- Podvody (včetně podvodů v oblasti DPH), korupci a zpronevěru, které poškozují nebo ohrožují finanční zájmy EU podle definice v člancích 3 a 4 směrnice PIF;
- Další trestné činy, které poškozují nebo ohrožují finanční zájmy Unie, např. činy související se zneužíváním postupů při zadávání veřejných zakázek, pokud poškozují nebo ohrožují rozpočet EU;
- Nesrovnalosti podle definice v čl. 1 odst. 2 nařízení (ES, Euratom) č. 2988/95 (jsou-li úmyslné, ale nespádají mezi trestné činy, které byly uvedeny výše);
- Závažná porušení povinností související s výkonem odborné činnosti zaměstnanců nebo členů orgánů a institucí Unie podle čl. 1 odst. 4 nařízení o úřadu OLAF a čl. 2 odst. 1 druhého pododstavce rozhodnutí Komise (ES, ESUO, Euratom) č. 352/1999.

Komise na základě posouzení rizika podvodů a s ohledem na doporučení uvedená ve zvláštní zprávě EÚD stanovila dva prioritní cíle aktualizované strategie CAFS 2019:

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím nebo ohrožujícím finanční zájmy Unie, Úř. věst. L 198, 28. 7. 2017, s. 29.

² Nařízení Rady (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce, Úř. věst. L 283, 31. 10. 2017, s. 1.

³ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, který Komise předložila dne 23. května 2018, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) č. 883/2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF), pokud jde o spolupráci s Úřadem evropského veřejného žalobce a účinnost vyšetřování úřadu OLAF, KOM(2018) 338.

⁴ „Boj proti podvodům ve výdajích prostředků EU: je nutné přijmout opatření“, Zvláštní zpráva EÚD č. 01/2019.

1. Shromažďování a analýza údajů – zlepšit chápání vzorců podvodů, profilů podvodníků a systémových slabín souvisejících s podvodem, které poškozují nebo ohrožují rozpočet EU;
2. Koordinace, spolupráce a postupy – optimalizovat koordinaci, spolupráci a pracovní postupy v oblasti boje proti podvodům, zejména v úvarech Komise a ve výkonných agenturách.

Dalšími cíli jsou:

3. Integrita a dodržování předpisů – zajistit, aby tvůrci politik EU a zaměstnanci splňovali nejpřísnější normy profesní etiky;
4. Know-how a vybavení – zajistit dostatečnou úroveň znalostí zaměstnanců EU o boji proti podvodům, tyto znalosti zlepšovat a poskytnout vhodné technické vybavení na úrovni členských států;
5. Transparentnost – uplatňovat a podporovat transparentnost jako protiváhu podvodů;
6. Právní rámec – optimalizovat právní předpisy a jiné právní nástroje EU tak, aby neumožňovaly podvody;
7. Boj proti podvodům s dopadem na příjmy – posílit opatření proti podvodům v oblasti tradičních vlastních zdrojů a DPH.

Strategie CAFS 2019 není přímo určena členskými státy, Komise je nicméně vyzývá, aby v souladu s povinnostmi, která jim plyne ze Smlouvy⁵, také přijaly příslušná opatření v oblasti prevence, odhalování a nápravy podvodů poškozujících nebo ohrožujících finanční zájmy EU. Odpovědné útvary Komise a úřad OLAF budou opatření členských států v boji proti podvodům i nadále podporovat a monitorovat.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda ČR sdělení Komise vítá a považuje opatření a cíle zahrnuté v aktualizované strategii za jasně definované, dostatečné a adekvátně zohledňující aktuální vývoj v oblasti podvodů.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

V Radě byla aktualizovaná strategie proti podvodům prezentována v pracovní skupině D08 Boj proti podvodům dne 21. května 2019.

V Evropském parlamentu bylo sdělení přiděleno Výboru pro rozpočtovou kontrolu (CONT) jako gesčně příslušnému výboru.

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 12. 6. 2019 a usnesením č. 230 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

1. **bere na vědomí** rámcovou pozici vlády ČR ze dne 29. května 2019 ke sdělení Komise – Strategie Komise proti podvodům: další opatření na ochranu rozpočtu EU, kód Rady 8979/19;
2. **bere na vědomí** sdělení Komise – Strategie Komise proti podvodům: další opatření na ochranu rozpočtu EU, kód Rady 8979/19;
3. **usnáší se** postoupit dokument spolu se svým usnesením a rámcovou pozicí vlády ČR k informaci rozpočtovému výboru.

⁵ Článek 325 Smlouvy o fungování Evropské unie, Úř. věst. C 115. 9. 5. 2008, str. 1.